

دور برگردان نرخ سود بانکی

در حالی که یک هفته از اجرای نرخ‌های جدید سود بانکی توسط بانک‌ها نمی‌گذرد و به رغم تهدید و خط و نشان‌های مکرر بانک مرکزی، باز هم بانک‌های مجوزدار و زیرنظر بانک مرکزی این بار با ترفند تغییر نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت در صدد دور زدن نرخ‌های جدید سود برآمده‌اند.

در حالی که یک هفته از اجرای نرخ‌های جدید سود بانکی توسط بانک‌ها نمی‌گذرد و به رغم تهدید و خط و نشان‌های مکرر بانک مرکزی، باز هم بانک‌های مجوزدار و زیرنظر بانک مرکزی این بار با ترفند تغییر نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت در صدد دور زدن نرخ‌های جدید سود برآمده‌اند. به گزارش خبرنگار جام جم، قبلاً کارشناسان اقتصادی به بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار هشدار داده بودند چون قیمت واقعی پول در اقتصاد ایران بیش از ارقامی است که به صورت دستوری به شبکه بانکی ابلاغ می‌شود، بانک‌ها دیر یا زود و خواه ناخواه برای حفظ سپرده‌های خود مجبور به اجرای ترفندهایی برای دورزدن نرخ‌های دستوری هستند. این پیش‌بینی کارشناسی خیلی زود درست از آب درآمد و هنوز یک هفته از اجرای نرخ‌های جدید سود بانکی در بانک‌ها نگذشته که ترفندهای جالب و خلاقانه بانک‌های دارای مجوز در دور زدن این نرخ‌ها آشکار می‌شود. جالب اینجاست که اکنون دیگر صحبت از موسسات مالی و اعتباری غیرمجاز نیست که همه تقصیرات شبکه بانکی بر سر آنها آوار شود بلکه این بار تخلف مستقیماً از سوی بانک‌های دارای مجوز و قانونی انجام می‌شود؛ بانک‌هایی که هنوز یک هفته از توافقشان بر سر نرخ‌های جدید سود نگذشته به لطایف الحیل آن را دور می‌زنند تا جایی که رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی عطای برخی تصمیمات و توافقات بین بانک‌ها را به لقای آن بخشیده و از بانک مرکزی خواسته جلوی آزادی عمل بانک‌ها در تعیین نرخ سود سپرده‌های زیر یک سال را بگیرد.

ترفند جالب

ترفند جدید بانک‌ها برای دور زدن نرخ‌های جدید سود بانکی در نوع خود خلاقانه است. آنان برای حفظ سپرده‌های خود، نزدیک‌ترین نرخ به سقف سود سپرده یکساله 20 درصدی را برای سپرده‌های روزشمار و کوتاه‌مدت خود به مشتری پیشنهاد می‌دهند.

یعنی نرخ 19.97 درصد را برای دریافت سپرده روزشمار در نظر گرفته‌اند و روشن است چنین نرخی نقض غرض است زیرا در این صورت دیگر کسی حاضر به سپرده‌گذاری به مدت یک سال در بانک‌ها نیست و ترجیح می‌دهد پول خود را یا به صورت کوتاه مدت 3 ماهه یا روزشمار به بانک‌ها بسپارد تا ضمن دریافت سود، هر زمان به آن نیاز داشت بلافاصله به آن دسترسی یابد. روشن است این امر روح مصوبه بانک مرکزی برای کاهش نرخ سود بانکی را نقض کرده و حتی نرخ سود سپرده‌های زیر یک سال را در مواردی افزایش هم خواهد داد.

به این ترتیب آش آن قدر شور شد که رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی که خود مشوق شورای پول و اعتبار برای آزاد گذاشتن بانک‌ها برای تعیین نرخ سود سپرده‌های زیر یک سال بود، بلافاصله 180 درجه تغییر موضع داده و از بانک مرکزی خواست این اختیار را از بانک‌ها بگیرد.

ظاهراً وی بر این باور بود که بانک‌ها بر توافق قبلی صورت گرفته مبنی بر تعیین نرخ سود سپرده‌های کوتاه مدت بر مبنای 10 درصد پایبند خواهند بود اما همان بانک‌های مجاز توافق بین خود را نیز حرمت نگذاشتند.

در نرخ سود سپرده‌های کوتاه مدت تجدید نظر کنید

رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی با تاکید بر لزوم تجدید نظر شورای پول و اعتبار در آزاد گذاشتن تعیین نرخ سود سپرده‌های زیر یک سال، گفت: بانک‌های بزرگ در جلسه‌ای مشترک درباره نرخ سپرده‌های 3 تا 9 ماه توافق کرده بودند. به گزارش جام جم، عبدالناصر همتی افزود: مدیران بانک‌های دولتی از جمله ملی، صادرات، تجارت، سپه و دیگر بانک‌های مهم، نرخ سپرده‌های 3 ماهه، 6 ماهه و 9 ماهه را به ترتیب 14، 16 و 19 درصد تعیین و بر رعایت این نرخ‌ها تاکید کردند. وی افزود: در جلسه مدیران بانک‌ها تصمیم‌گیری شد به سپرده‌های دفترچه‌ای زیر 3 ماه نیز بیشتر از 10 درصد سود پرداخت نشود.

مدیرعامل بانک ملی ایران با اشاره به مصوبه شورای پول و اعتبار و دستورالعمل بانک مرکزی درباره نرخ 20 درصدی سود سپرده‌های یک ساله و واگذاری تعیین نرخ‌های زیر یک سال به بانک‌ها، اظهار کرد: برخی بانک‌ها و موسسه‌ها تصمیم شورای هماهنگی بانک‌های دولتی را قبول ندارند و برای جذب سپرده برای سپرده‌های زیر یک سال نرخ سود 19.5 و 19.75 درصدی تعیین کرده‌اند که این روند در میان مدت و بلندمدت مشکل ساز خواهد بود و انتظار داریم شورای پول و اعتبار فکری کند و مجبوریم به جمع بندی برسیم.

همتی با اشاره به این که هم اکنون برخی بانک‌ها برای سپرده‌های کوتاه مدت خود سود 19.75 درصدی تعیین کرده‌اند، گفت: اگر در این رقابت نرخ سود سپرده‌های کوتاه مدت 19.5 درصد شود، در عمل قیمت تمام شده پول بشدت افزایش می‌یابد و نمی‌توان تسهیلات با نرخ 24 درصد به سرمایه‌گذاری و تولید پرداخت کرد و این روند نقض غرض است.

رئیس شورای هماهنگی بانک های دولتی خاطرنشان کرد: آنچه شورای پول و اعتبار درباره نرخ سود 20 درصدی برای سپرده های یکساله تصویب کرد، پیشنهاد شورای هماهنگی بانک ها بود و درباره سپرده های کوتاه مدت نیز این پیشنهادها داده شده بود.

همتی تاکید کرد: هدف از تعدیل نرخ های سود این بود که به کاهش نرخ سود تسهیلات منجر شود که اکنون 24 درصد شده است و این که چاره نداشتیم نرخ سود سپرده ها برای نزدیک شدن به نرخ تورم کاهش یابد.

مدیرعامل بانک ملی ایران گفت: در پیشنهاد اولیه ای که بانک ها به شورای پول و اعتبار ارائه کردند نرخ سپرده های زیر سه ماه 10 درصد در نظر گرفته شد زیرا این سپرده ها پول هایی است که به دلیل گردش مالی واحدها، شرکت ها و افراد برای امور مختلف کم و زیاد می شود.

همتی با اشاره به این که پس از یک ماه می توان از تعدیل نرخ های سود ارزیابی داشت، گفت: اگر قرار باشد نرخ سود سپرده های یک تا 9 ماهه نزدیک 20 درصد باشد، در حالی که سپرده گذار می تواند با 0.25 یا 0.5 درصد کمتر سود سپرده کوتاه مدت بگیرد و هر لحظه هم به پول خود دسترسی داشته باشد، دیگر کسی سپرده یکساله باز نمی کند و به عنوان مشتری انگیزه ای ندارد پول خود را یک سال قفل کند و این اتفاق نقض غرض است.

رئیس شورای هماهنگی بانک های دولتی افزود: در این شرایط هم نظام بانکی، هم بازار سرمایه و هم سیستم نظارتی دچار مشکل جدی خواهد شد.

خبرنگار جام جم در این باره می نویسد: به واقع می توان این گونه ارزیابی کرد که برنامه مهم دولت در کاهش نرخ سود بانکی با کارشکنی خود بانک ها ترک برداشته است. در این میان البته ضعف قاطعیت و قدرت نظارتی بانک مرکزی هم به چشم می آید زیرا بانک ها با وجود آن همه تشر و خط و نشان و تهدید باز هم راه خود را رفتند و در این میان توافق بین خود را نیز زیر پا گذاشتند تا شاید این نتیجه حاصل شود که بانک مرکزی باید به جای کوبیدن هر دم و هر زمان بر طبل برخورد با موسسات غیرمجاز، اول مجوزدارها را رام و مطیع کند و بعد سراغ دیگران برود.

گروه اقتصاد - روزنامه جام جم